Lieta Nr. C09032715/0327/2

Spriedums
Latvijas Republikas vārdā

Balvos, 2015.gada 15.decembrī

Balvu rajona tiesas tiesnese J. Kamiševa
izskatīja rakstveida procesā Balvos, Bērzpils ielā 7a
civillietu Studiju un zinātnes administrācija maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/.

Aprakstošā daļa

2015.gada 14.maijā prasītājs - Studiju un zinātnes administrācija – vērsies tiesā ar prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam parāda summu 1238,87 EUR apmērā, t.sk.: kredīta pamatsummu 915,62 EUR, kredīta procentus 231,69 EUR un līgumsodu 91,56 EUR; piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam samaksāto valsts nodevu 185,83 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2000.gada 12.septembrī puses noslēdza Studiju kredīta līgumu Nr. 23723 ar mērķi, lai segtu maksu par atbildētāja studijām sabiedrībā ar ierobežotu atbildību "Biznesa augstskola Turība" (turpmāk – Augstskolā). Saskaņā ar Līguma 3.1.apakšpunktu, pamatojoties uz Augstskolas Kredītu piešķiršanas komisijas apstiprinājumiem, prasītājs izsniedza atbildētājam studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem Ls 643,50 (915,62 EUR) apmērā: 2000./2001. akadēmiskā gada 1. semestrī Ls 214,50 apmērā; 2000./2001. akadēmiskā gada 2.semestrī Ls 214,50 apmērā; 2003./2004. akadēmiskā gada 1.semestrī Ls 214,50 apmērā.

Atbildētājs, pēc izslēgšanas no Augstskolas, neizpildīja Līguma 4.2.2.apakšpunktā noteikto pienākumu un nekavējoties, bet ne vēlāk, kā 10 dienu laikā nepaziņoja prasītājam par studiju pārtraukšanu. Prasītājs saņēma Augstskolas 2004.gada 22.novembra pārskatu "Pārskats par izmaiņām kredītņēmēju sarakstā 2004./2005.akad.gadā uz 22.11.2004. (no valsts līdzekļiem)", kurā tika iekļauta informācija, ka 2004.gada 15.novembrī atbildētājs ir eksmatrikulēts no Augstskolas. Pamatojoties uz Augstskolas pārskatā iekļauto informāciju par atbildētāja eksmatrikulāciju no Augstskolas, 2004.gada 25.novembrī prasītājs nosūtīja atbildētājam vēstuli Nr.1-14/9640 „Par studiju kredīta atmaksām", pielikumā pievienojot studiju kredīta pamatsummas un kredīta procentu desmit gadu atmaksas grafiku divos eksemplāros, aicinot atbildētāju parakstīt vienu atmaksas grafika eksemplāru, iesniegt to prasītājam un uzsākt studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksu. Atbildētājs visā studiju kredīta atmaksas laikā nav parakstījis studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksas grafiku. Informējot atbildētāju par studiju kredīta saistībām laika periodā no 2005.gada 18.marta līdz 2014.gada 27.februārim, prasītājs nosūtīja atbildētājam vienpadsmit vēstules, t.sk., 2006.gada 1.jūnijā brīdinājumu Nr.1-14/6560/B „BRĪDINĀJUMS", 2007.gada 8.augustā pretenziju Nr.1-14/3958/P „PRETENZIJA", 2008.gada 21.janvārī vēstuli „Par studiju kredīta saistībām un konta maiņu", astoņas informatīvas vēstules „Par studiju kredīta saistībām". Ņemot vērā, ka atbildētājs neizpildīja Līguma 3.3.1.apakšpunktā noteikto pienākumu atmaksāt studiju kredīta pamatsummu un procentus desmit gadu laikā, katru gadu atmaksājot vienu desmito daļu no kopējās kredīta pamatsummas un kredīta procentus, prasītājs saskaņā Civillikuma 1589.pantu un Līguma 5.2.2.apakšpunktu, pieņēma lēmumu lauzt Līgumu pirms termiņa un 2014.gada 6.augustā nosūtīja atbildētājam paziņojumu Nr.1-14/1280/P „PAZIŅOJUMS par līguma laušanu (izbeigšanu)". 2014.gada 18.augustā puses vienojās par studiju kredīta pamatsummas, procentu un līgumsoda pakāpenisku atmaksu. Pēc vienošanās atbildētājs neveica nevienu maksājumu parādsaistību dzēšanai. Līdz pat prasības pieteikuma iesniegšanas dienai atbildētājs nav samaksājis studiju kredīta parāda summu 1238,87 EUR. Prasītājs ir izpildījis visas savas Līgumā noteiktās saistības pieejamo cilvēkresursu un finanšu resursu ietvaros, izsniedzot atbildētājam studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem, saskaņā ar Līguma noteikumiem un desmit gadu laikā rakstiski informējot atbildētāju par neizpildītajām saistībām, kā arī piedāvājot iespēju pakāpeniski segt parāda summu, bet atbildētājs nav izpildījis prasītāja nosūtītajās vēstulēs norādītos prasījumus.

Prasība pamatota ar 1999.gada 9.marta MK noteikumu Nr.86 „Studiju kreditēšanas noteikumi" 17., 18., 33.punktu, MK Noteikumu Nr.219 - 9., 16.punktu, 30.1.apakšpunktu, 33.^{1}, 33.^{3}, 33.^{6} punktu, Civillikuma 1574., 1587., 1589., 1716., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1756., 1943.pantu.

Prasītājs norāda, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Ar Balvu rajona tiesas tiesneses 2015.gada 15.maija lēmumu Studiju un zinātnes administrācijas iesniegtais prasības pieteikums maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/ tika pieņemts un ierosināta civillieta, noteikts termiņš paskaidrojumu sniegšanai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, 2015.gada 15.maijā prasības pieteikums un procesuālās tiesības nosūtītas atbildētājam, noteikts termiņš paskaidrojumu sniegšanai.

2015.gada 15.jūnijā tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums, kurā /pers. A/ norāda, ka prasību atzīst pilnā apmērā un nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ar 2015.gada 13.jūlija lēmumu civillietas izskatīšana nolikta rakstveida procesā, paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā nosūtīts pusēm.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi rakstveida pierādījumus lietā, secina, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Saskaņā ar Civillikuma 1590.pantu katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu. Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Lietā nodibināts, ka 2000.gada 12.septembrī starp Studiju fondu (tagad - Studiju un zinātnes administrācija) un atbildētāju /pers. A/ noslēgts Studiju kredīta līgums Nr.23723 par kredīta izsniegšanu atbildētājam studiju maksas segšanai SIA "Biznesa augstskola Turība" (lietas 23.-26.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Studiju kredīta līguma Nr.23723 3.1. apakšpunktu, prasītājs 2000.gada 13.septembrī, 2001.gada 25.janvārī un 2003.gada 16.oktobrī Augstskolai pārskaitīja studiju kredītu no valsts budžeta līdzekļiem, lai segtu studiju maksu par atbildētāja studijām attiecīgi 2000./2001.akadēmiskā gada 1., 2.semestrī, 2003./2004.akadēmiskā gada 1.semestrī, kopējā no valsts budžeta līdzekļiem izsniegtā studiju kredīta summa sastāda Ls 643,50 (915,62 EUR), kas apstiprinās ar lietas materiālos esošajiem maksājumu uzdevumiem un to pielikumiem (lietas 27.-32.lapa).

Atbildētājs pēc studiju pārtraukšanas neizpildīja Līguma 4.2.2.apakšpunktā noteikto pienākumu un nekavējoties, bet ne vēlāk kā 10 dienu laikā, nepaziņoja prasītājam par izslēgšanu no studējošo saraksta. Biznesa augstskolas Turība 2004.gada 22.novembra Pārskata par studiju kredīta ņēmējiem "Pārskats par izmaiņām kredītņēmēju sarakstā 2004./2005. akad. gadā uz 22.11.2004. (no valsts līdzekļiem)" tika iekļauta informācija, ka 2004.gada 15.novembrī atbildētājs ir eksmatrikulēts no augstskolas (lietas 33.lapa).

Pamatojoties uz Augstskolas kredīta ņēmēju sarakstā iekļauto informāciju par atbildētāja studijām, 2004.gada 25.novembrī prasītājs atbildētājam nosūtīja vēstuli Nr.1-14/9640 „Par studiju kredīta atmaksām", pielikumā pievienojot studiju kredīta pamatsummas un kredīta procentu desmit gadu atmaksas grafiku divos eksemplāros, aicinot atbildētāju parakstīt vienu atmaksas grafika eksemplāru, iesniegt to prasītājam un uzsākt studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksu (lietas 34., 35.-37.lapa).

Atbildētājs visā studiju kredīta atmaksas laikā nav parakstījis studiju kredīta pamatsummas un procentu atmaksas grafiku. Laika periodā no 2005.gada 18.marta līdz 2014.gada 27.februārim prasītājs nosūtīja atbildētājam vienpadsmit vēstules, t.sk., 2006.gada 1.jūnijā brīdinājumu Nr.1-14/6560/B „BRĪDINĀJUMS", 2007.gada 8.augustā pretenziju Nr.1-14/3958/P „PRETENZIJA", 2008.gada 21.janvārī vēstuli „Par studiju kredīta saistībām un konta maiņu", astoņas informatīvas vēstules „Par studiju kredīta saistībām" (lietas 38.-50.lapa).

Ņemot vērā to, ka atbildētājs neievēroja Līguma 3.3.1.apakšpunktā noteikto kredīta atmaksas kārtību un neuzsāka parāda summas atmaksu, prasītājs, saskaņā ar Līguma 5.2.2.apakšpunktu, pieņēma lēmumu lauzt Līgumu pirms termiņa un 2014.gada 6.augustā nosūtīja atbildētājam paziņojumu Nr.1-14/1280/P „PAZIŅOJUMS par līguma laušanu (izbeigšanu)" (lietas 51.lapa).

Līguma 3.3.1.apakšpunktā un Ministru kabineta 2001.gada 29.maija noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts no valsts budžeta līdzekļiem" 30.1.apakšpunktā un 33.[1] punktā noteikts, ka kredīts jāuzsāk atmaksāt ar trešo mēnesi pēc studiju pārtraukšanas, pilns norēķins jāveic ne vēlāk kā desmit gadu laikā no kredīta pamatsummas un kredīta procentu atmaksas uzsākšanas brīža, katru mēnesi jāsamaksā viena divpadsmitā daļa no attiecīgajā atmaksas gadā noteiktās summas. Saskaņā ar Līguma 3.3.2.apakšpunktu atbildētājam katru mēnesi bija pienākums maksāt vienu divpadsmito daļu no attiecīgajā gadā noteiktās summas.

Ar 2014.gada 18.augusta iesniegumu atbildētājs apņēmās kredīta parādu 1238,87 EUR apmērā samaksāt, sākot ar 2014.gada 2.oktobri, katru mēnesi līdz mēneša 2.datumam ieskaitot prasītāja kontā 50 EUR (lietas 53.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis, bet līdz prasības pieteikuma iesniegšanas dienai studiju kredīta pamatsummas segšanai atbildētājs nav veicis nevienu maksājumu.

Galvenā parāda summa 915,62 EUR ir izveidojusies no 2005.gada 1.februāra līdz 2014.gada 6.augustam, par 115 pamatsummas atmaksas mēnešiem no 2005.gada 1.februāra līdz 2014.gada 1.augustam, pieskaitot atlikušo pamatsummas daļu 2014.gada 6.augustā 38,17 EUR apmērā, kas, saskaņā ar Līguma noteikumiem, būtu jāsamaksā līdz 2015.gada 10.janvārim, ja Līgums netiktu lauzts pirms termiņa ((7,3x115)+38,17=915,62 EUR).

Prasītāja iesniegtais maksājumu kopsavilkums (lietas 55.-61.lapa) pierāda, ka atbildētājs savas saistības nav izpildījis. No lietas materiāliem pievienotā 2014.gada 6.augusta Paziņojuma par līguma laušanu (izbeigšanu) Nr.1-14/1280/P izriet, ka pušu noslēgtais Studiju kredīta līgums tika izbeigts 2014.gada 6.augustā (lietas 51.lapa). Kopējā izsniegtā studiju kredīta summas uz 2014.gada 6.augustu ir 915,62 EUR (lietas 51.lapa). Tiesa atzīst, ka atbildētājs savas saistības nav izpildījis, studiju kredīta atmaksu nav veicis, līdz ar to prasība par kredīta pamatsummas parādu piedziņu 915,62 EUR apmērā ir apmierināma pilnīgi.

Par aizdevuma izmantošanu līgumā noteikta procentu likme – 5% gadā no kredīta neatmaksātās summas (Līguma 3.2.1.punkts, lietas 24.lapa). Atbilstoši prasītāja iesniegtajam maksājumu kopsavilkumam, procentu parāds par aizdevuma izmantošanu par laika periodu no 2005.gada 16.janvāra līdz 2014.gada 31.jūlijam ir 231,69 EUR (lietas 61.lapa).

Civillikuma 1946.pants paredz, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu, pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu vai uz likumu. Atbilstoši Civillikuma 1757.pantam, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Puses ir līgušas par procentu likmi 5% gadā. Procenti dotajā gadījumā aprēķināti atbilstoši Studiju kredīta līgumā noteiktajai procentu likmei.

Studiju kredīta līguma Nr.23723 6.1.1.punktā noteikts - ja kredīta ņēmējs nokavē šajā līgumā noteiktos kredīta procentu vai pamatsummas atmaksas termiņus vai neievēro to apmērus, tad Studiju fonds tiesīgs uzlikt kredīta ņēmējam līgumsodu 0,1 % apmērā no nokavētā maksājuma summas par katra maksājuma katru nokavējuma dienu. Ja maksājums netiek veikts vairāk par mēnesi, soda nauda par šo mēnesi tiek pieskaitīta nenomaksātai summai, no kuras tiek aprēķināta soda nauda. Līguma 6.1.3.punkts paredz, ka līgumsoda samaksa neatbrīvo kredīta ņēmēju no līgumā noteikto saistību izpildes (lietas 25.-26.lapa).

Saskaņā ar Civillikuma 1716.panta pirmo daļu, līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā). Civillikuma 1720.panta 2.punkts paredz, ka kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Studiju kredīta līguma Nr.23723 6.1.1.punktā paredzēts līgumsods 0,1% apmērā no nokavēta maksājuma summas par katra maksājuma katru nokavējuma dienu (..) (lietas 26.lapa), t.i., par līguma neizpildīšanu īstajā laikā, tādējādi prasītājs pamatoti cēlis prasību kā par pamatparāda un procentu, tā arī par līgumsoda piedziņu. Līgumsods par saistību neizpildi tika piemērots līdz 2006.gada 26.oktobrim, kad tas sasniedza 10 procentu apmēru no izsniegtās studiju kredīta summas (lietas 55.-61.lapa).

MK Noteikumu Nr.219 33.[6] punktā noteikts, ka līgumsoda apmērs, ko piedzen no kredīta ņēmēja par kredītlīgumā noteikto saistību neizpildi, nepārsniedz 100 procentus no izsniegtās kredīta summas. Prasītājs uzskata, ka studiju kredīta lietā piemērotā līgumsoda summas apmērs, kas kopumā nepārsniedz 10 procentus no izsniegtās studiju kredīta summas, ir samērīgs un atbilst Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam. Prasītājs norāda, ka studiju kredīta lietā piemērotā līgumsoda samazināšanu uzsāka 2014.gadā, tādēļ visās pēc 2011.gada 19.janvāra atbildētājam nosūtītajās

vēstulēs prasītājs ir norādījis, ka uztur prasību par līgumsoda piedziņu 100 procentus apmērā no izsniegtās studiju kredīta summas. Ņemot vērā, ka ierobežoto resursu dēļ līdz 2013.gada 31.decembrim prasītājs nav vērsies tiesā par līgumsoda 100 procent apmērā no izsniegtās studiju kredīta summas. 2014.gadā prasītājs ir samazinājis atbildētāja studiju kredīta lietā piemērotā līgumsoda apmēru 10 procentu apmērā no izsniegtā kredīta pamatsummas.

Prasītājs ir aprēķinājis un lūdz piedzīt no atbildētāja līgumsodu par laika periodu no 2005.gada 11.februāra līdz 2006.gada 26.oktobrim 91,56 EUR.

Atbildētājs/pers. A/ iebildumus pret prasību un parāda aprēķinu nav cēlies, kā arī nav iesniedzis pierādījumus parāda, procentu un līgumsoda samaksai. Ņemot vērā norādīto, tiesa atzīst, ka /pers. A/ nav izpildījis Studiju kredīta līgumā paredzētās saistības, tādēļ no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams kredīta pamatsummas parāds uz 2015.gada 11.maiju 915,62 EUR, kredīta procenti par laika periodu no 2005.gada 16.janvāra līdz 2014.gada 31.jūlijam 231,69 EUR un līgumsods 91,56 EUR par laika periodu no 2005.gada 11.februāra līdz 2006.gada 26.oktobrim.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ceļot prasību, prasītājs samaksājis valsts nodevu 185,83 EUR, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR. Minētie tiesas izdevumi saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu piedzenami no atbildētāja par labu prasītājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204[1].pantu atbildētājai /pers. A/ nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – desmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Vadoties no iepriekš teiktā un saskaņā ar Civillikuma 1402., 1587., 1590., 1717.pantu, 1720.panta 2.punktu, 1756., 1757., 1934., 1943., 1946.pantu, Civilprocesa likuma 8., 33., 39., 41., 97., 189.-193., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantiem tiesa

nosprieda

studiju un zinātnes administrācija maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/ apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, Studiju un zinātnes administrācijas, reģistrācijas Nr.90000737795, labā kredīta pamatsummu pēc 2000.gada 12.septembrī noslēgtā Studiju kredīta līguma Nr.23723 uz 2015.gada 11.maiju 915,62 EUR, kredīta procentus par laika periodu no 2005.gada 16.janvāra līdz 2014.gada 31.jūlijam 231,69 EUR un līgumsodu 91,56 EUR par laika periodu no 2005.gada 11.februāra līdz 2006.gada 26.oktobrim, kā arī samaksāto valsts nodevu 185,83 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 EUR, kopā 1429,40 EUR (viens tūkstotis četri simti divdesmit deviņi *euro* 40 centi).

Noteikt, ka piedzītie naudas līdzekļi pārskaitāmi Studiju un zinātnes administrācijas, reģistrācijas Nr.90000737795, norēķinu kontā LV61TREL2150174010000, saņēmēja banka - Valsts kase, kods TRELLV22, maksājuma mērķis: tiesas izdevumiem, ieņēmumu kods: 2519; kredīta atmaksai, ieņēmumu kods: F40311220.

Noteikt /pers. A/10 (desmit) dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 15.decembra apelācijas kārtībā Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, sūdzību iesniedzot Balvu rajona tiesā.

Tiesnese J.Kamiševa